

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	
ΣΕΙΡΑ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ:	

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1.

Να εξηγήσετε γιατί:

- Στο ελληνικό κράτος (1830), στη θέση των παλιών κέντρων που παρήκμασαν, αναδείχθηκαν νέα (Σύρος).
- Η απόκτηση σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα καθυστέρησε εξαιτίας ανυπέρβλητων δυσκολιών.
- Η ευτυχής για την Ελλάδα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων έδωσε και στο Κρητικό Ζήτημα την οριστική λύση του.

Μονάδες 15**ΘΕΜΑ Α2.**

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν Σωστό ή Λάθος.

- Μετά τον θάνατο του Κωλέττη, το 1846 το γαλλικό κόμμα πέρασε σε φάση παρακμής, καθώς επικράτησε διαμάχη για τη διαδοχή.
- Το Φεβρουάριο του 1910 η Βουλή αποφάσισε την αναθεώρηση ορισμένων άρθρων του Συντάγματος.
- Στα μέσα του 1916 το Κοινοβούλιο χάθηκε ουσιαστικά από το προσκήνιο.
- Στις 23 Νοεμβρίου 1921 η Αναθεωρητική Εθνοσυνέλευση που προέκυψε από τις εκλογές του Νοεμβρίου ανακηρύχθηκε Συντακτική.
- Ο Στέφανος Δραγούμης ανέλαβε τα καθήκοντά του ως Γενικός Διοικητής της Κρήτης στις 12 Οκτωβρίου 1912.

Μονάδες 10**ΘΕΜΑ Β1**

Ποιες ήταν οι συνέπειες του κινήματος της Εθνικής Άμυνας στο στράτευμα, στην εξωτερική πολιτική, (Μονάδες 7) και στην οικονομία (Μονάδες 6);

Μονάδες 13**ΘΕΜΑ Β2**

Τι γνωρίζετε για την κήρυξη της επανάστασης στο Θέρισο και τις πρώτες ενέργειες των επαναστατών και του Ελ.Βενιζέλου;

Μονάδες 12**ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ****ΘΕΜΑ Γ1**

- α. Τι γνωρίζετε για την διόγκωση του εξωτερικού δανεισμού τη δεκαετία του 1880;
β. Ποιοι λόγοι οδήγησαν την Ελλάδα στην επιβολή του ΔΟΕ;

Μονάδες 25**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**

Έπειτα από 50 χρόνια αποκλεισμού από τις διεθνείς αγορές, το 1878 οι ελληνικές κυβερνήσεις απέκτησαν ξαφνικά τη δυνατότητα να δανειστούν ποσά πρωτοφανή για την Ελλάδα και αυτό σε μια αγορά κεφαλαίων που ήταν πλέον ευρύτατη και παγκόσμια. Ο υπερδανεισμός οδήγησε στην υπερχρέωση. Έως το 1884 το χρέος είχε σχεδόν διπλασιαστεί. Το 1887 είχε τετραπλασιαστεί. Πριν από την πτώχευση του 1893 είχε σχεδόν επταπλασιαστεί, υπερβαίνοντας το 175% του ΑΕΠ. Το κύριο αίτιο της υπερχρέωσης δεν ήταν οι μεγάλες επενδύσεις σε υποδομές που δεν είχαν άμεση απόδοση π.χ. σε σιδηροδρόμους, αλλά ήταν όπως πάντα οι στρατιωτικές δαπάνες. (.....)

Στη δεκαετία 1879 – 1888 οι δύο αντίπαλοι εναλλάσσονται στην εξουσία και οι δαπάνες αυτές απορροφούν 13% και 9,1% του ΑΕΠ. Τότε άλλωστε ο Δηλιγιάννης εξωθεί τη χώρα στον λεγόμενο «ειρηνολόεμο» του 1885 - 1886. Στην αμέσως επόμενη πενταετία ο Τρικούπης κυβερνά σχεδόν συνεχώς και κατορθώνει να μειώσει τις δαπάνες στο 4,8%, παρά τη λυσσώδη αντιπολίτευση του αντιπάλου του. Η καθυστερημένη αυτή μείωση, όμως, δεν μπορεί πλέον να αποτρέψει την πτώχευση, τον Δεκέμβριο του 1893.

Τον Ιανουάριο του 1895 την πρωθυπουργία αναλαμβάνει ο Δηλιγιάννης. Αγνοώντας την πτώχευση, διπλασιάζει πάλι τις δαπάνες (9,2%) και ευαγγελίζεται πόλεμο με την Τουρκία, φανατίζοντας την κοινή γνώμη. Στις αρχές Φεβρουαρίου του 1897 ελληνικό στρατιωτικό σώμα αποβιβάζεται στην Κρήτη για να στηρίξει την επανάσταση κατά της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Ο πόλεμος επεκτείνεται στην Ελλάδα, και σε λίγες μέρες τα οθωμανικά στρατεύματα προελαύνουν στα πρόθυρα της Αθήνας. Η επέμβαση έξι Δυνάμεων σώζει κυριολεκτικώς την Ελλάδα. Με επικεφαλής τη Μ. Βρετανία, η Γαλλία, η Ρωσία, η Αυστρία, η Ιταλία και η Γερμανία κρίνοντας ότι η κατάσταση απειλεί την ειρήνη και τις μεταξύ τους ισορροπίες, επιβάλλουν στον σουλτάνο να αποσύρει τον στρατό του από τη Βοιωτία. Τον Δηλιγιάννη διαδέχεται συμμαχική κυβέρνηση

Ζαΐμη – Ράλλη. Έχει να διαπραγματευτεί το μέλλον της Κρήτης, τη διευθέτηση του δημόσιου χρέους με τις Δυνάμεις ώστε να συμπεριλάβει στο χρέος και τις αποζημιώσεις και τέλος τη συνθήκη Ειρήνης. Στις κρίσιμες αυτές διαπραγματεύσεις συνεργάτης του Αλ.Ζαΐμη είναι ο υπουργός οικονομικών και ο διοικητής της Εθνικής Τράπεζας Στέφανος Στρέιτ.

Σελ. 57 - 61

Γ.Β.Δερτιλής,
Επτά πόλεμοι, Τέσσερις Εμφύλιοι, Επτά πτωχεύσεις
1821 – 2016
Εκδόσεις Πόλις

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η Ρωσία ήταν η μόνη μεγάλη δύναμη την εποχή αυτή η οποία ήταν σε θέση να απαιτήσει από την Τουρκία να τερματίσει την προέλαση των στρατευμάτων της στην Ελλάδα. Οι εκθροπραξίες, πράγματι, τερματίστηκαν στις 19 Μαΐου 1897. Στις παρατεταμένες διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της απαραίτητης συνθήκης ειρήνης που ακολούθησαν την ανακωχή, έπρεπε να αντιμετωπιστούν και να λυθούν δύο σοβαρά ζητήματα, τα νέα σύνορα μεταξύ των χωρών και η πολεμική αποζημίωση που έπρεπε να καταβάλει η ηττημένη χώρα στη νικήτρια. (...)

Δεν ήταν εύκολη εξαρχής οποιαδήποτε συμφωνία ως προς το ύψος της αποζημίωσης, για το λόγο ότι η Ελλάδα δεν ήταν σε θέση να καταβάλει οποιαδήποτε αποζημίωση από τα προβλεπόμενα έσοδά της. Άρχισε λοιπόν να συζητείται το ενδεχόμενο να οριστεί από τις Μεγάλες Δυνάμεις επιτροπή Διεθνούς Ελέγχου ορισμένων πηγών ελληνικών εσόδων προκειμένου να εξασφαλιστούν οι απαραίτητοι πόροι. Ήταν ένα ενδεχόμενο που είχε την αμέριστη υποστήριξη της γερμανικής κυβέρνησης, η οποία μάλιστα ευνοούσε το διεθνή έλεγχο του συνόλου των ελληνικών δημοσιονομικών. Τη θέση της γερμανικής κυβέρνησης στο ζήτημα του διεθνούς ελέγχου υποστήριζαν καταρχήν και οι ομολογιούχοι, οι δανειστές δηλ., της Ελλάδος. (...)

Εν τέλει επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ των πρέσβων των Μεγάλων Δυνάμεων στην Κωνσταντινούπολη και της Πύλης στις 18 Σεπτεμβρίου 1897, η οποία προέβλεπε στρατηγικής μόνο σημασίας συνοριακή διαρρύθμιση και την καταβολή πολεμικής αποζημίωσης στην Τουρκία 4.000.000 τούρκικων λιρών αλλά και τον ορισμό διεθνούς επιτροπής από εκπροσώπους των έξι μεγάλων δυνάμεων.

Σελ.301 - 304

Θάνος Βερέμης, Γιάννης Κολιόπουλος
Ελλάς, η σύγχρονη συνέχεια
Από το 1821 μέχρι σήμερα
Εκδ.Καστανιώτη

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Ο οικονομικός έλεγχος πολύ νωρίς συσχετίστηκε από τους μελετητές της εποχής με τα αίτια του πολέμου. Θεωρήθηκε δηλ, ότι η Γερμανία προεξοφλώντας την ελληνική ήττα εξώθησε σε πόλεμο - την Ελλάδα έμμεσα με πράκτορες, την Τουρκία άμεσα - για να εξαναγκαστεί η Ελλάδα να δεχθεί τον έλεγχο. Η Γερμανία πρωτοστάτησε βέβαια, αλλά δεν ήταν η μόνη ενδιαφερόμενη. Οι Μεγάλες Δυνάμεις στις οποίες η Ελλάδα εμπιστεύθηκε τις διαπραγματεύσεις για την ανακωχή και την προκαταρκτική ειρήνη, επωφελήθηκαν για να εξυπηρετήσουν τα δικά τους συμφέροντα. (...)

Η επίσημη ονομασία του οργανισμού που ουσιαστικά ανέλαβε τη διαχείριση της ελληνικής οικονομίας, ήταν αρχικά Διεθνής Επιτροπή Ελέγχου. Ο όρος αυτός «όζων δουλείας» αντικαταστάθηκε ύστερα από ένα χρόνο με τον όρο Διεθνής Οικονομική Επιτροπή (ΔΟΕ) αλλά στη συνείδηση όλων και στην ιστορία έμεινε η λέξη έλεγχος, γιατί αυτό ήταν στην πραγματικότητα.

Ι.Ε.Ε τομ.32, σελ.163

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα να αναφερθείτε στις συνέπειες που είχε στο εσωτερικό και στο εξωτερικό η κυβερνητική αλλαγή του 1920 και η επιστροφή του Κωνσταντίνου.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Το νέο καθεστώς αντιπροσώπευε (φιλοβασιλική κυβέρνηση) για την Entente στη χειρότερη περίπτωση, κάποια πιθανή μελλοντική απειλή και, στην καλύτερη, έναν παράγοντα αστάθμητο. Οι πρώτες αντιδράσεις της κοινής γνώμης στην Αγγλία και ιδιαίτερα στη Γαλλία, όπου το όνομα του Κωνσταντίνου εξακολουθούσε να είναι σχεδόν εξίσου μισητό με αυτό του Γερμανού Κάιζερ, ενίσχυσαν τη στάση εχθρικής αναμονής (απλής αναμονής στην περίπτωση της Αγγλίας), που υιοθέτησαν συνολικά οι Συμμαχικές κυβερνήσεις απέναντι στην Ελλάδα μετά την ήττα του Βενιζέλου.(...)

Στην πρώτη μετά τις ελληνικές εκλογές διασυμμαχική συνδιάσκεψη του Λονδίνου που άρχισε στις 13/26 Νοεμβρίου, η κυβερνητική αλλαγή στην Ελλάδα και η πιθανή επιστροφή του Κωνσταντίνου αποτέλεσε ένα από τα κεντρικά θέματα. Ο λόρδος Curzon, υπουργός εξωτερικών της Αγγλίας, κυκλοφόρησε στη Συνδιάσκεψη ένα εμπιστευτικό μνημόνιο. Σύμφωνα με την αγγλική πρόταση, αν η ελληνική κυβέρνηση, όπως δήλωνε, ήταν διατεθειμένη να συνεχίσει το Μικρασιατικό πόλεμο, οι δυνάμεις της Entente είχαν συμφέρον να ενισχύσουν την Ελλάδα στην προσπάθεια της να επιβάλει με στρατιωτικά μέσα τη Συνθήκη των Σεβρών. Η Ιταλία και η Γαλλία είχαν αντίθετη άποψη. Για αυτούς η επιστροφή του Κωνσταντίνου θα σήμαινε αναθεώρηση, από τις Δυνάμεις, της Συνθήκης. Το τελικό κείμενο που υιοθετήθηκε από τη Συμμαχική Συνδιάσκεψη του Λονδίνου και επιδόθηκε στην κυβέρνηση Ράλλη στις 20 Νοεμβρίου/3 Δεκεμβρίου, αποτελούσε, τυπικά, συμβιβασμό ανάμεσα στις δύο απόψεις. Δεν έθετε θέμα αναθεώρησης της Συνθήκης αλλά τόνιζε ότι οι δυνάμεις της Entente θα θεωρούσαν την τυχόν επιστροφή του Κωνσταντίνου σαν μια φιλική ενέργεια. Η Ελλάδα θα έπαυε να θεωρείται σύμμαχος – εντολοδόχος της Entente στη Μικρά Ασία. Στις 21 Νοεμβρίου/ 4 Δεκεμβρίου, μια μέρα πριν από το Δημοψήφισμα για την επιστροφή του Κωνσταντίνου, οι πρεσβευτές της Αγγλίας, Γαλλίας και Ιταλίας εξουσιοδοτήθηκαν να γνωστοποιήσουν στην ελληνική κυβέρνηση, ότι οι Σύμμαχοι θα διέκοπαν κάθε οικονομική υποστήριξη προς την Ελλάδα αν ξαναγύριζε ο εξόριστος μονάρχης.

Ι.Ε.Ε. τομ.ΙΕ σελ.150

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

- α. Σχολ.Βιβλ.σελ. 20 «Στο ελληνικό κράτος, στη θέση.....και αργότερα στην Αίγυπτο».
- β. Σχολ.Βιβλ.σελ. 33 «Οι σχετικές με την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου.....την αποδοτικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου».
- γ. Σχολ.Βιβλ.σελ. 220 «Η ευτυχής για την Ελλάδα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων ..... ενεργειών της ελληνικής κυβέρνησης».

ΘΕΜΑ Α2

α:Λ β:Σ γ:Σ δ:Λ ε:Σ

ΘΕΜΑ Β1

Προσοχή! Συνδυαστική απάντηση

Σχολ.Βιβλ.σελ.95-96 «Το κλίμα της εποχής επέτρεψε να συμμετάσχουν στη διαμάχη και στρατιωτικοί, οι οποίοι δημιούργησαν ..... ικανοποίηση εθνικών διεκδικήσεων.»

Σχολ.Βιβλ.σελ.50 «Όταν, με την επέμβαση των Συμμάχων, ... Οι συνέπειες αυτής της ιδιόμορφης νομισματικής ισορροπίας δεν άργησαν να φανούν».

ΘΕΜΑ Β2

Σχολ.Βιβλ.σελ. «Οι επαναστάτες αιφνιδίασαν τον Ηγεμόνα και κήρυξαν την επανάσταση..... τους σκοπούς της επανάστασης».

ΟΜΑΔΑ Β**ΘΕΜΑ Γ1**

α . Σχολ.Βιβλ.σελ. 35 -36

«Η αλλαγή των ρυθμών ανάπτυξης..... δεν θα μπορούσαν να ολοκληρωθούν» και από το κείμενο Α του Γ.Δερτιλή τα στοιχεία που συμπληρώνουν την ιστορική γνώση σχετικά με τα δάνεια που αποτελούσαν το 175% του ΑΕΠ το 1893 και αφορούσαν κυρίως στρατιωτικές δαπάνες. Το χρέος λίγο πριν την πτώχευση είχε επταπλασιαστεί και δεν ήταν υπαίτια για αυτό η εκσυγχρονιστική πολιτική του Τρικούπη.

β . Σχολ.Βιβλ.σελ.35 - 36 «Κατά το έτος 1893..... και η εξυπηρέτηση άλλων δανείων». Σύμφωνα με τα κείμενα Β και Γ η απερίσκεπτη πολιτική του Δηλιγιάννη οδήγησε την Ελλάδα σε πόλεμο με την Τουρκία όπου η έκβαση ήταν ατυχής για τη χώρα. Η ειρήνη επετεύχθη με την αρωγή των Μεγάλων Δυνάμεων που εξυπηρετώντας τα δικά τους συμφέροντα κυρίως, ανάγκασαν την κυβέρνηση να δεχτεί την επιτροπή Διεθνούς Ελέγχου που αποτέλεσε ταπείνωση για την Ελλάδα.

ΘΕΜΑ Δ1

Απάντηση συνδυαστική: Σχολ.Βιβλ.σελ. 50 «Το Νοέμβριο του 1920.....και τις βαρύτερες συνέπειες της» και Σχολ.Βιβλ.σελ. 144 «Τον Ιούλιο του 1920.....της στάσης τους απέναντι στην Ελλάδα». Σύμφωνα με το παράθεμα οι δυνάμεις της Entente ασχολήθηκαν διεξοδικά με το δημοψήφισμα για την επιστροφή του Κωνσταντίνου. Η Αγγλία θα παρέμενε υποστηρικτής της Ελλάδας στη Μικρά Ασία αλλά η Γαλλία και η Ιταλία δεν είχαν την ίδια γνώμη. (As μην ξεχνάμε τις διεκδικήσεις της

Ιταλίας στη Δυτική Μικρά Ασία). Ενδιαφέρον αποτελεί το κείμενο που παρέλαβε η κυβέρνηση Ράλλη μια μέρα πριν το δημοψήφισμα σύμφωνα με το οποίο οι Δυνάμεις δεν θα στήριζαν πλέον οικονομικά την Ελλάδα. Η αλλαγή στάσης ήταν φανερή με τις δραματικές συνέπειες που ακολούθησαν.

**Από το ιστορικό τμήμα του φροντιστηρίου Πουκαμισάς
Ελεάνα Καραταράκη , Χριστόφορος Νικολουδάκης**

